

HISTORIA DE ESPAÑA

OBXECTIVOS XERAIS PARA A MATERIA DE HISTORIA DE ESPAÑA

O estudo da historia de España é esencial para o coñecemento e comprensión non só do noso pasado senón tamén do mundo actual. Non menos importante é o carácter formativo da materia de Historia de España, xa que desenvolve capacidades e técnicas intelectuais propias do pensamento abstracto e formal, tales como a observación, a análise, a interpretación, a capacidade de comprensión e o sentido crítico. Por outra banda, a historia contribúe decisivamente á formación de cidadáns e cidadás responsables, conscientes dos seus dereitos e das súas obrigas, así como da herdanza recibida e do seu compromiso coas xeracións futuras.

Historia de España de segundo curso de bacharelato pretende ofrecer unha visión de conxunto dos procesos históricos fundamentais dos territorios que configuran o actual Estado español, prestando, cando cumpra, unha especial atención a Galicia, pero sen esquecer por iso a súa pluralidade interna e a súa pertenza a outros ámbitos máis amplos, coma o europeo e o iberoamericano. Neste sentido, a materia recolle, na análise dos procesos históricos, tanto os aspectos compartidos como os diferenciais.

A través do estudo da Historia de España, o alumnado deberá adquirir determinados valores e hábitos de comportamento, como a actitude crítica cara ás fontes, o recoñecemento da diversidade de España ou a valoración do patrimonio cultural e histórico recibido. Así mesmo, tal estudo deberá contribuír a fomentar unha especial sensibilidade cara á sociedade do presente e a súa problemática.

COMO CONTRIBÚE A MATERIA Á CONSECUCCIÓN DAS COMPETENCIAS CLAVE?

A LOMCE establece que todas as áreas ou materias do currículo deben participar no desenvolvemento das distintas competencias clave do alumnado. Estas competencias son as sete seguintes:

1.º Comunicación lingüística.

- 2.º Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.
- 3.º Competencia dixital.
- 4.º Aprender a aprender.
- 5.º Competencias sociais e cívicas.
- 6.º Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
- 7.º Conciencia e expresións culturais.

A materia é rica en achegas ao coñecemento competencial. As competencias clave sociais e cívicas, e de conciencia e expresións culturais reciben un tratamento moi específico relacionado cos contidos que son propios da historia de España. Ademais, as competencias lingüística, dixital e de aprender a aprender están presentes de maneira constante na súa vertente máis instrumental, e deben impregnar todo o que sexa posible o desenvolvemento curricular da materia. O traballo competencial matemático e en ciencias e tecnoloxía trátase de xeito puntual. A competencia clave de sentido de iniciativa e espírito emprendedor debe estar moi presente nas vertentes máis actitudinais e competenciais da materia

CRITERIOS PARA A SECUENCIACIÓN.

Os criterios que se tiveron en conta para a selección dos contidos de cada unidade didáctica foron os seguintes:

- **As especificacións contidas no currículo** establecido polas administracións educativas.
- **O afianzamento dos coñecementos sobre Historia** adquiridos na Educación Secundaria Obrigatoria e no Bacharelato, así como o afondamento na Historia de España.
- **A adecuación ás características do alumnado** desta etapa. Os conceptos de cada unidade trátanse con certa profundidade, como corresponde a un segundo curso de Bacharelato no que o desenvolvemento do pensamento lóxico-formal do alumnado permite maior nivel de abstracción, conceptualización, xeneralización, relación e integración de conceptos que en etapas anteriores. Pero, igualmente, búscase a coherencia e unha estruturación clara en apartados e subapartados, que faciliten a comprensión.

- **A diferenciación entre uns conceptos nucleares** esixibles a todo o alumnado (contidos mínimos) e **outros complementarios**, que permitan tratar a diversidade na aula. No libro de texto a letra grosa destaca os conceptos básicos e permite unha lectura rápida das ideas esenciais. Pola súa parte, as explicacións complementarias e a realización de certas actividades permiten a ampliación dos contidos.
- **O interese social dos conceptos** e que resulten motivadores para o alumnado, por estaren relacionados coa realidade ou coa vida cotiá.
- **A interrelación dos conceptos** con outros da propia disciplina e da área das Ciencias Sociais, como a Economía ou a Historia, que permiten coñecer os procesos históricos que subxacen na configuración actual da realidade.

CONCRECIÓN PARA ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE, SECUENCIACIÓN E CONTIDOS MÍNIMOS.

TÁBOA 1. MÍNIMOS ESIXIBLES

HISTORIA DE ESPAÑA 2º BACHARELATO				
CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	C_CLAVE	MÍNIMOS ESIXIBLES	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B0.1. Localizar fontes primarias (históricas) e secundarias (historiográficas) en bibliotecas, internet, etc., e extraer información salientable sobre o tratado, valorando críticamente a súa fiabilidade. 	HEB0.1.1. Procura información de interese (en libros e internet) sobre a importancia cultural e artística dun personaxe historicamente salientable, un feito ou un proceso histórico, e elabora unha breve exposición.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA ▪ CSC ▪ CSIEE 	HEB0.1.1. Procura información de interese (en libros e internet) sobre a importancia cultural e artística dun personaxe historicamente salientable, un feito ou un proceso histórico, e elabora unha breve exposición.	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B0.2. Elaborar mapas e liñas de tempo, localizando as fontes adecuadas, utilizando os datos proporcionados ou servíndose dos coñecementos xa adquiridos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ HEB0.2.1. Representa unha liña do tempo situando nunha ringleira os principais acontecementos relativos a determinados feitos ou procesos históricos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ HEB0.2.1. Representa unha liña do tempo situando nunha ringleira os principais acontecementos relativos a determinados feitos ou procesos históricos. 	

HISTORIA DE ESPAÑA 2º BACHARELATO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	C_CLAVE	MÍNIMOS ESIXIBLES	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
<ul style="list-style-type: none"> B1.1. Explicar as características dos principais feitos e procesos históricos da Península Ibérica desde a prehistoria ata a desaparición da monarquía visigoda, e identificar as súas causas e consecuencias. 	HEB1.1.1. Explica as diferenzas entre a economía e a organización social do Paleolítico e do Neolítico, e as causas do cambio.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCS 	HEB1.1.1. Explica as diferenzas entre a economía e a organización social do Paleolítico e do Neolítico, e as causas do cambio.	<ul style="list-style-type: none"> PROBAS ESCRITAS. TRABALLOS NA AULA VIRTUAL. PREGUNTAS NA CLASE.
	<ul style="list-style-type: none"> HEB1.1.2. Identifica as diferenzas entre unha imaxe de pintura cantábrica e outra de pintura levantina. 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> HEB1.1.2. Identifica as diferenzas entre unha imaxe de pintura cantábrica e outra de pintura levantina. 	
	<ul style="list-style-type: none"> HEB1.1.3. Describe os avances no coñecemento das técnicas metalúrxicas e explica as súas repercusións. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CMCCT CSC 	<ul style="list-style-type: none"> HEB1.1.3. Describe os avances no coñecemento das técnicas metalúrxicas e explica as súas repercusións. 	
	<ul style="list-style-type: none"> HEB1.1.4. Resume as características principais do reino de Tartesos e cita as fontes históricas para o seu coñecemento. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC 	<ul style="list-style-type: none"> HEB1.1.4. Resume as características principais do reino de Tartesos e cita as fontes históricas para o seu coñecemento. 	
	HEB1.1.5. Explica o diferente nivel de desenvolvemento das áreas celta e ibérica en vésperas da conquista romana en relación coa influencia recibida dos indoeuropeos, o reino de Tartesos e os colonizadores fenicios e gregos.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	HEB1.1.5. Explica o diferente nivel de desenvolvemento das áreas celta e ibérica en vésperas da conquista romana en relación coa influencia recibida dos indoeuropeos, o reino de Tartesos e os colonizadores fenicios e gregos.	
	<ul style="list-style-type: none"> HEB1.1.6. Debuxa un mapa esquemático da Península Ibérica e delimita nel as áreas ibérica e celta. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CSC 	<ul style="list-style-type: none"> HEB1.1.6. Debuxa un mapa esquemático da Península Ibérica e delimita nel as áreas ibérica e celta. 	

HISTORIA DE ESPAÑA 2º BACHARELATO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	C_CLAVE	MÍNIMOS ESIXIBLES	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
	<ul style="list-style-type: none"> HEB1.1.7. Define o concepto de romanización e describe os medios empregados para levala a cabo. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> HEB1.1.7. Define o concepto de romanización e describe os medios empregados para levala a cabo. 	<ul style="list-style-type: none"> PROBAS ESCRITAS. TRABALLOS NA AULA VIRTUAL. PREGUNTAS NA CLASE.
	<ul style="list-style-type: none"> HEB1.1.8. Compara o ritmo e grao de romanización dos territorios peninsulares. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> HEB1.1.8. Compara o ritmo e grao de romanización dos territorios peninsulares. 	
	<ul style="list-style-type: none"> HEB1.1.9. Resume as características da monarquía visigoda e explica por que alcanzou tanto poder a igrexa e a nobreza. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> HEB1.1.9. Resume as características da monarquía visigoda e explica por que alcanzou tanto poder a igrexa e a nobreza. 	
	<ul style="list-style-type: none"> HEB1.1.10. Procura información de interese (en libros e internet) sobre o mantemento cultural e artístico do legado romano na España actual, e elabora unha breve exposición. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 		
	HEB1.1.11. Representa unha liña do tempo desde 250 a.C. ata 711 d.C., e sitúa nela os principais acontecementos históricos.	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CSC 	HEB1.1.11. Representa unha liña do tempo desde 250 a.C. ata 711 d.C., e sitúa nela os principais acontecementos históricos.	

HISTORIA DE ESPAÑA 2º BACHARELATO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	C_CLAVE	MÍNIMOS ESIXIBLES	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
	<ul style="list-style-type: none"> HEB1.1.12. Partindo de fontes historiográficas, responde a cuestións ou situacións. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> HEB1.1.12. Partindo de fontes historiográficas, responde a cuestións ou situacións. 	
<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Explicar a evolución dos territorios musulmáns na Península, describindo as súas etapas políticas e os cambios económicos, sociais e culturais que introduciron. 	<ul style="list-style-type: none"> HEB2.1.1. Explica as causas da invasión musulmá e da súa rápida ocupación da Península. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> HEB2.1.1. Explica as causas da invasión musulmá e da súa rápida ocupación da Península. 	<ul style="list-style-type: none"> PROBAS ESCRITAS. TRABALLOS NA AULA VIRTUAL. PREGUNTAS NA CLASE.
	<ul style="list-style-type: none"> HEB2.1.2. Representa unha liña do tempo desde 711 ata 1474 e sitúa nunha ringleira os principais acontecementos relativos a Al-Andalus e noutra os relativos aos reinos cristiáns. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CSC 	<ul style="list-style-type: none"> HEB2.1.2. Representa unha liña do tempo desde 711 ata 1474 e sitúa nunha ringleira os principais acontecementos relativos a Al-Andalus e noutra os relativos aos reinos cristiáns. 	

HISTORIA DE ESPAÑA 2º BACHARELATO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	C_CLAVE	MÍNIMOS ESIXIBLES	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
B2.2. Explicar a evolución e configuración política dos reinos cristiáns, en relación co proceso de reconquista e o concepto patrimonial da monarquía.	▪ HEB2.1.3. Describe a evolución política de Al-Andalus.	▪ CCL ▪ CSC	▪ HEB2.1.3. Describe a evolución política de Al-Andalus.	
	▪ HEB2.1.4. Resume os cambios económicos, sociais e culturais introducidos polos musulmáns en Al-Andalus.	▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC	.	
	▪ HEB2.2.1. Describe as grandes etapas e as causas xerais que conducen ao mapa político da Península Ibérica ao remate da Idade Media.	▪ CCL ▪ CSC	▪ HEB2.2.1. Describe as grandes etapas e as causas xerais que conducen ao mapa político da Península Ibérica ao remate da Idade Media.	<ul style="list-style-type: none"> • PROBAS ESCRITAS. • TRABALLOS NA AULA VIRTUAL. • PREGUNTAS NA CLASE.
	▪ HEB2.2.2. Explica a orixe das Cortes nos reinos cristiáns e as súas principais funcións.	▪ CCL ▪ CSC		
	HEB2.2.3. Compara a organización política da coroa de Castela a de Aragón e o reino de Navarra ao remate da Idade Media.	▪ CSC ▪ CCL ▪ CAA		
	▪ HEB2.2.4. Comenta o ámbito territorial e as características de cada sistema de repoboación, así como as súas causas e as súas consecuencias.	CCL ▪ CAA ▪ CSC	▪ HEB2.2.4. Comenta o ámbito territorial e as características de cada sistema de repoboación, así como as súas causas e as súas consecuencias.	

HISTORIA DE ESPAÑA 2º BACHARELATO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	C_CLAVE	MÍNIMOS ESIXIBLES	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
B2.3. Diferenciar as tres grandes fases da evolución económica dos reinos cristiáns durante toda a Idade Media (estancamento, expansión e crise), e sinalar os seus factores e as súas características.	<ul style="list-style-type: none"> HEB2.3.1. Describe as grandes fases da evolución económica dos territorios cristiáns durante a Idade Media. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> HEB2.3.1. Describe as grandes fases da evolución económica dos territorios cristiáns durante a Idade Media. 	
	<ul style="list-style-type: none"> HEB2.4.1. Explica a orixe e as características do réxime señorial e a sociedade estamental no ámbito cristián. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CMCCT CSC 		

HISTORIA DE ESPAÑA 2º BACHARELATO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	C_CLAVE	MÍNIMOS ESIXIBLES	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
<ul style="list-style-type: none"> B2.5. Describir as relacións culturais de cristiáns, musulmáns e xudeus, e especificar as súas colaboracións e as influencias mutuas. 	HEB2.5.1. Describe o labor dos centros de tradución.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 		
	<ul style="list-style-type: none"> HEB2.5.2. Procura información de interese (en libros e internet) sobre a importancia cultural e artística do Camiño de Santiago, e elabora unha breve exposición. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA CSIEE CCEC 		
	<ul style="list-style-type: none"> B3.1. Analizar o reinado dos Reis Católicos como unha etapa de transición entre a Idade Media e a Idade Moderna, e identificar as reminiscencias medievais e os feitos salientables que abren o camiño á modernidade. 	<ul style="list-style-type: none"> HEB3.1.1. Define o concepto de unión dinástica aplicado a Castela e Aragón en tempos dos Reis Católicos e describe as características do novo Estado. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	
	<ul style="list-style-type: none"> HEB3.1.2. Explica as causas e as consecuencias dos feitos máis relevantes de 1492. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> HEB3.1.2. Explica as causas e as consecuencias dos feitos máis relevantes de 1492 	<ul style="list-style-type: none"> PROBAS ESCRITAS. TRABALLOS NA AULA VIRTUAL. PREGUNTAS NA CLASE.
	<ul style="list-style-type: none"> HEB3.1.3. Analiza as relacións dos Reis Católicos con Portugal e os obxectivos que perseguían. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC 		

HISTORIA DE ESPAÑA 2º BACHARELATO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	C_CLAVE	MÍNIMOS ESIXIBLES	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
B3.2. Explicar a evolución e a expansión da monarquía hispánica durante o século XVI, diferenciando os reinados de Carlos I e Filipe II.	<ul style="list-style-type: none"> HEB3.2.1. Compara os imperios territoriais de Carlos I e de Filipe II, e explica os problemas que provocaron. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC 	<ul style="list-style-type: none"> HEB3.2.1. Compara os imperios territoriais de Carlos I e de Filipe II, e explica os problemas que provocaron. 	
	<ul style="list-style-type: none"> HEB3.2.2. Explica a expansión colonial en América e no Pacífico durante o século XVI. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> HEB3.2.2. Explica a expansión colonial en América e no Pacífico durante o século XVI. 	
	<ul style="list-style-type: none"> HEB3.2.3. Analiza a política respecto a América no século XVI e as súas consecuencias para España, Europa e a poboación americana. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC 	<ul style="list-style-type: none"> HEB3.2.3. Analiza a política respecto a América no século XVI e as súas consecuencias para España, Europa e a poboación americana 	
B3.3. Explicar as causas e as consecuencias da decadencia da monarquía hispánica no século XVII, relacionando os problemas internos, a política exterior e a crise económica e demográfica.	HEB3.3.1. Describe a práctica do valemto e os seus efectos na crise da monarquía.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 		
	<ul style="list-style-type: none"> HEB3.3.2. Explica os principais proxectos de reforma do Conde-Duque de Olivares. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> HEB3.3.2. Explica os principais proxectos de reforma do Conde-Duque de Olivares. 	
	HEB3.3.3. Analiza as causas da guerra dos Trinta Anos e as súas consecuencias para a monarquía hispánica e para Europa.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CAA 		
	<ul style="list-style-type: none"> HEB3.3.4. Compara e comenta as rebelións de Cataluña e Portugal 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> HEB3.3.4. Compara e comenta as rebelións de Cataluña e Portugal 	

HISTORIA DE ESPAÑA 2º BACHARELATO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	C_CLAVE	MÍNIMOS ESIXIBLES	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
	de 1640.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA 	de 1640.	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ HEB3.3.5. Explica os principais factores da crise demográfica e económica do século XVII, e as súas consecuencias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ HEB3.3.5. Explica os principais factores da crise demográfica e económica do século XVII, e as súas consecuencias. 	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ HEB3.3.6. Representa unha liña do tempo desde 1474 ata 1700, e sitúa nela os principais acontecementos históricos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ HEB3.3.6. Representa unha liña do tempo desde 1474 ata 1700, e sitúa nela os principais acontecementos históricos. 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Recoñecer as grandes achegas culturais e artísticas do Século de Ouro español, extraendo información de interese en fontes primarias e secundarias (en bibliotecas, internet, etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ HEB3.4.1. Procura información de interese (en libros e internet) e elabora unha breve exposición sobre os seguintes pintores do Século de Ouro español: El Greco, Ribera, Zurbarán, Velázquez e Murillo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA ▪ CSC ▪ CCEC 		<ul style="list-style-type: none"> • PROBAS ESCRITAS. • TRABALLOS NA AULA VIRTUAL. • PREGUNTAS NA CLASE.

HISTORIA DE ESPAÑA 2º BACHARELATO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	C_CLAVE	MÍNIMOS ESIXIBLES	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
<ul style="list-style-type: none"> B4.1. Analizar a Guerra de Sucesión española como contenda civil e europea, e explicar as súas consecuencias para a política exterior española e a nova orde internacional. 	<ul style="list-style-type: none"> HEB4.1.1. Explica as causas da Guerra de Sucesión Española e a composición dos bandos en conflito. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> HEB4.1.1. Explica as causas da Guerra de Sucesión Española e a composición dos bandos en conflito. 	
	HEB4.1.2. Representa unha liña do tempo desde 1700 ata 1788, e sitúa nela os principais acontecementos históricos.	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CSC 	HEB4.1.2. Representa unha liña do tempo desde 1700 ata 1788, e sitúa nela os principais acontecementos históricos.	
	<ul style="list-style-type: none"> HEB4.1.3. Detalla as características da nova orde europea xurdida da Paz de Utrecht e o papel de España nela. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 		
B4.2. Describir as características do novo modelo de Estado, especificando o alcance das reformas promovidas polos primeiros monarcas da dinastía borbónica.	HEB4.2.1. Define os decretos de nova planta e explica a súa importancia na configuración do novo Estado borbónico.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	HEB4.2.1. Define os decretos de nova planta e explica a súa importancia na configuración do novo Estado borbónico.	<ul style="list-style-type: none"> PROBAS ESCRITAS. TRABALLOS NA AULA VIRTUAL. PREGUNTAS NA CLASE.
	<ul style="list-style-type: none"> HEB4.2.2. Elabora un esquema comparativo do modelo político dos Austrias e dos Borbóns. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CAA 		
	<ul style="list-style-type: none"> HEB4.2.3. Explica as medidas que adoptaron ou proxectaron os primeiros Borbóns para sanear a Facenda Real. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> HEB4.2.3. Explica as medidas que adoptaron ou proxectaron os primeiros Borbóns para sanear a Facenda Real. 	

HISTORIA DE ESPAÑA 2º BACHARELATO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	C_CLAVE	MÍNIMOS ESIXIBLES	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
B4.3. Comentar a situación inicial dos sectores económicos, detallando os cambios introducidos e os obxectivos da nova política económica.	<ul style="list-style-type: none"> HEB4.2.4. Describe as relacións Igrexa-Estado e as causas da expulsión dos xesuítas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 		
	HEB4.3.1. Compara a evolución demográfica do século XVIII coa da centuria anterior.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CAA 	HEB4.3.1. Compara a evolución demográfica do século XVIII coa da centuria anterior.	
	<ul style="list-style-type: none"> HEB4.3.2. Desenvolve os principais problemas da agricultura e as medidas impulsadas por Carlos III neste sector. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> HEB4.3.2. Desenvolve os principais problemas da agricultura e as medidas impulsadas por Carlos III neste sector. 	
	HEB4.3.3. Explica a política industrial da monarquía e as medidas adoptadas respecto ao comercio con América.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	HEB4.3.3. Explica a política industrial da monarquía e as medidas adoptadas respecto ao comercio con América.	<ul style="list-style-type: none"> PROBAS ESCRITAS. TRABALLOS NA AULA VIRTUAL. PREGUNTAS NA CLASE.

HISTORIA DE ESPAÑA 2º BACHARELATO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	C_CLAVE	MÍNIMOS ESIXIBLES	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
B4.4. Explicar a engalaxe económica de Cataluña, en comparación coa evolución económica do resto de España.	<ul style="list-style-type: none"> HEB4.4.1. Especifica as causas da engalaxe económica de Cataluña no século XVIII. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 		
B4.5. Expor os conceptos fundamentais do pensamento ilustrado, identificando as súas vías de difusión.	HEB4.5.1. Comenta as ideas fundamentais da Ilustración e define o concepto de despotismo ilustrado.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC CCEC 	HEB4.5.1. Comenta as ideas fundamentais da Ilustración e define o concepto de despotismo ilustrado.	
	<ul style="list-style-type: none"> HEB4.5.2. Razona a importancia das Sociedades Económicas de Amigos do País e da prensa periódica na difusión dos valores da Ilustración. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 		
B5.1. Analizar as relacións entre España e Francia desde a Revolución Francesa ata a Guerra da Independencia, e especificar en cada fase os principais acontecementos e as súas repercusións para España.	<ul style="list-style-type: none"> HEB5.1.1. Resume os cambios que experimentan as relacións entre España e Francia desde a Revolución Francesa ata o comezo da Guerra de Independencia. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> HEB5.1.1. Resume os cambios que experimentan as relacións entre España e Francia desde a Revolución Francesa ata o comezo da Guerra de Independencia. 	
	<ul style="list-style-type: none"> HEB5.1.2. Describe a Guerra da Independencia: as súas causas, a composición dos bandos en conflito e o desenvolvemento dos acontecementos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> HEB5.1.2. Describe a Guerra da Independencia: as súas causas, a composición dos bandos en conflito e o desenvolvemento dos acon- 	

HISTORIA DE ESPAÑA 2º BACHARELATO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	C_CLAVE	MÍNIMOS ESIXIBLES	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
<ul style="list-style-type: none"> B5.2. Comentar o labor lexislador das Cortes de Cádiz, en relación co ideario do liberalismo. 	<ul style="list-style-type: none"> HEB5.2.1. Compara as Cortes de Cádiz coas estamentais do Antigo Réxime. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CAA 	<ul style="list-style-type: none"> HEB5.2.1. Compara as Cortes de Cádiz coas estamentais do Antigo Réxime. 	
	<ul style="list-style-type: none"> HEB5.2.2. Comenta as características esenciais da Constitución de 1812. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CAA 	<ul style="list-style-type: none"> HEB5.2.2. Comenta as características esenciais da Constitución de 1812. 	
B5.3. Describir as fases do reinado de Fernando VII, e explicar os principais feitos de cada unha.	<ul style="list-style-type: none"> HEB5.3.1. Detalla as fases do conflito entre liberais e absolutistas durante o reinado de Fernando VII. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> HEB5.3.1. Detalla as fases do conflito entre liberais e absolutistas durante o reinado de Fernando VII. 	<ul style="list-style-type: none"> PROBAS ESCRITAS. TRABALLOS NA AULA VIRTUAL. PREGUNTAS NA CLASE.
	HEB5.3.2. Define o carlismo e resume a súa orixe e os apoios con que contaba inicialmente.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	HEB5.3.2. Define o carlismo e resume a súa orixe e os apoios con que contaba inicialmente.	
	HEB5.3.3. Representa unha liña do tempo desde 1788 ata 1833 e sitúa nela os principais acontecementos históricos.	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CSC 	HEB5.3.3. Representa unha liña do tempo desde 1788 ata 1833 e sitúa nela os principais acontecementos históricos.	
	<ul style="list-style-type: none"> HEB5.3.4. Representa nun esquema as diferenzas, en canto a sistema político e estrutura social, entre o Antigo Réxime e o réxime liberal burgués. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC 		
B5.4. Explicar o proceso de independencia das colonias americanas, diferenciando as súas causas	HEB5.4.1. Explica as causas e o desenvolvemento do proceso de independencia das colonias americanas.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 		

HISTORIA DE ESPAÑA 2º BACHARELATO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	C_CLAVE	MÍNIMOS ESIXIBLES	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
e as súas fases, así como as repercusións económicas para España	<ul style="list-style-type: none"> HEB5.4.2. Especifica as repercusións económicas para España da independencia das colonias americanas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> HEB5.4.2. Especifica as repercusións económicas para España da independencia das colonias americanas. 	
B6.1. Describir o fenómeno do carlismo como resistencia absolutista fronte á revolución liberal, analizando os seus compoñentes ideolóxicos, as súas bases sociais, a súa evolución no tempo e as súas consecuencias.	<ul style="list-style-type: none"> HEB6.1.1. Identifica o ámbito xeográfico do carlismo e explica o seu ideario e os seus apoios sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CSC 	<ul style="list-style-type: none"> HEB6.1.1. Identifica o ámbito xeográfico do carlismo e explica o seu ideario e os seus apoios sociais. 	
	<ul style="list-style-type: none"> HEB6.1.2. Especifica as causas e consecuencias das dúas primeiras guerras carlistas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> HEB6.1.2. Especifica as causas e consecuencias das dúas primeiras guerras carlistas. 	
	<ul style="list-style-type: none"> HEB6.1.3. Representa unha liña do tempo desde 1833 ata 1874 e sitúa nela os principais acontecementos históricos. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CSC 	<ul style="list-style-type: none"> HEB6.1.3. Representa unha liña do tempo desde 1833 ata 1874 e sitúa nela os principais acontecementos históricos. 	
B6.2. Analizar a transición definitiva do Antigo Réxime ao réxime liberal burgués durante o reinado de Isabel II, explicar o protagonismo dos militares e especificando os cambios políticos, económicos e sociais.	HEB6.2.1. Describe as características dos partidos políticos que xurdiron durante o reinado de Isabel II.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	HEB6.2.1. Describe as características dos partidos políticos que xurdiron durante o reinado de Isabel II.	<ul style="list-style-type: none"> PROBAS ESCRITAS. TRABALLOS NA AULA VIRTUAL. PREGUNTAS NA CLASE.
	HEB6.2.2. Resume as etapas da evolución política do reinado de Isabel II desde a súa minoría de idade e explica o papel dos militares.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	HEB6.2.2. Resume as etapas da evolución política do reinado de Isabel II desde a súa minoría de idade e explica o papel dos militares.	
	HEB6.2.3. Explica as medidas de liberalización do mercado da terra levadas a cabo durante o reinado de Isabel II.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC 	HEB6.2.3. Explica as medidas de liberalización do mercado da terra levadas a cabo durante o reinado de Isabel II.	

HISTORIA DE ESPAÑA 2º BACHARELATO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	C_CLAVE	MÍNIMOS ESIXIBLES	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
	<ul style="list-style-type: none"> HEB6.2.4. Compara as desamortizacións de Mendizábal e Madoz, e especifica os obxectivos dunha e outra. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC 	<ul style="list-style-type: none"> HEB6.2.4. Compara as desamortizacións de Mendizábal e Madoz, e especifica os obxectivos dunha e outra. 	
	<ul style="list-style-type: none"> HEB6.2.5. Especifica as características da nova sociedade de clases e compáraa coa sociedade estamental do Antigo Réxime. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 		
B6.3. Explicar o proceso constitucional durante o reinado de Isabel II, en relación coas correntes ideolóxicas dentro do liberalismo e a súa loita polo poder.	<ul style="list-style-type: none"> HEB6.3.1. Compara o Estatuto Real de 1834 e as Constitucións de 1837 e 1845. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC 	<ul style="list-style-type: none"> HEB6.3.1. Compara o Estatuto Real de 1834 e as Constitucións de 1837 e 1845. 	
B6.4. Explicar o Sexenio Democrático como período de procura de alternativas democráticas á monarquía isabelina, especificando os grandes conflitos internos e externos que desestabilizaron o país.	<ul style="list-style-type: none"> HEB6.4.1. Explica as etapas políticas do Sexenio Democrático. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> HEB6.4.1. Explica as etapas políticas do Sexenio Democrático. 	<ul style="list-style-type: none"> PROBAS ESCRITAS. TRABALLOS NA AULA VIRTUAL. PREGUNTAS NA CLASE.
	<ul style="list-style-type: none"> HEB6.4.2. Describe as características esenciais da Constitución democrática de 1869. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> HEB6.4.2. Describe as características esenciais da Constitución democrática de 1869. 	
	<ul style="list-style-type: none"> HEB6.4.3. Identifica os grandes conflitos do sexenio e explica as súas consecuencias políticas. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CSC 	<ul style="list-style-type: none"> HEB6.4.3. Identifica os grandes conflitos do sexenio e explica as súas consecuencias políticas. 	
<ul style="list-style-type: none"> B6.5. Describir as condicións de vida das clases traballadoras e os inicios do movemento obreiro en España, en relación co desenvolvemento 	HEB6.5.1. Relaciona a evolución do movemento obreiro español durante o Sexenio Democrático coa do movemento obreiro internacional.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC 	HEB6.5.1. Relaciona a evolución do movemento obreiro español durante o Sexenio Democrático coa do movemento obreiro internacional.	

HISTORIA DE ESPAÑA 2º BACHARELATO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	C_CLAVE	MÍNIMOS ESIXIBLES	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
do movemente obreiro internacional.				
B7.1. Explicar o sistema político da Restauración, distinguindo a súa teoría e o seu funcionamento real	HEB7.1.1. Explica os elementos fundamentais do sistema político ideado por Cánovas.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC 	HEB7.1.1. Explica os elementos fundamentais do sistema político ideado por Cánovas.	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ HEB7.1.2. Especifica as características esenciais da Constitución de 1876. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ HEB7.1.2. Especifica as características esenciais da Constitución de 1876. 	
	HEB7.1.3. Describe o funcionamento real do sistema político da Restauración.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	HEB7.1.3. Describe o funcionamento real do sistema político da Restauración.	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ HEB7.1.4. Representa unha liña do tempo desde 1874 ata 1902 e sitúa nela os principais acontecementos históricos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ HEB7.1.4. Representa unha liña do tempo desde 1874 ata 1902 e sitúa nela os principais acontecementos históricos. 	
B7.2. Analizar os movementos políticos e sociais excluídos do sistema, especificando a súa evolución durante o período estudado	HEB7.2.1. Resume a orixe e a evolución do catalanismo, o nacionalismo vasco e o rexionalismo galego.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC 	HEB7.2.1. Resume a orixe e a evolución do catalanismo, o nacionalismo vasco e o rexionalismo galego.	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ HEB7.2.2. Analiza as correntes ideolóxicas do movemento obreiro e labrego español, así como a súa evolución durante o derradeiro cuarto do século XIX. ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSC ▪ CCEC 		

HISTORIA DE ESPAÑA 2º BACHARELATO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	C_CLAVE	MÍNIMOS ESIXIBLES	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
B7.3. Describir os principais logros do reinado de Afonso XII e a rexencia de María Cristina, inferindo as súas repercusións na consolidación do novo sistema político	<ul style="list-style-type: none"> HEB7.3.1. Compara o papel político dos militares no reinado de Afonso XII co das etapas precedentes do século XIX. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC 	<ul style="list-style-type: none"> HEB7.3.1. Compara o papel político dos militares no reinado de Afonso XII co das etapas precedentes do século XIX. 	<ul style="list-style-type: none"> PROBAS ESCRITAS. TRABALLOS NA AULA VIRTUAL. PREGUNTAS NA CLASE.
	HEB7.3.2. Describe a orixe, o desenvolvemento e as repercusións da terceira guerra carlista.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	HEB7.3.2. Describe a orixe, o desenvolvemento e as repercusións da terceira guerra carlista.	
B7.4. Explicar o desastre colonial e a crise do 98, identificando as súas causas e as súas consecuencias	HEB7.4.1. Explica a política española respecto ao problema de Cuba.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	HEB7.4.1. Explica a política española respecto ao problema de Cuba.	
	<ul style="list-style-type: none"> HEB7.4.2. Sinala os principais feitos do desastre colonial de 1898 e as consecuencias territoriais do Tratado de París. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> HEB7.4.2. Sinala os principais feitos do desastre colonial de 1898 e as consecuencias territoriais do Tratado de París. 	
	<ul style="list-style-type: none"> HEB7.4.3. Especifica as consecuencias para España da crise do 98 nos ámbitos económico, político e ideolóxico. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> HEB7.4.3. Especifica as consecuencias para España da crise do 98 nos ámbitos económico, político e ideolóxico. 	
B8.1. Explicar a evolución demográfica de España ao longo do século XIX, comparando o crecemento da poboación española no seu conxunto co de Cataluña e o dos países máis avanzados de Europ	<ul style="list-style-type: none"> HEB8.1.1. Identifica os factores do lento crecemento demográfico español no século XIX. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 		
	<ul style="list-style-type: none"> HEB8.1.2. Compara a evolución demográfica de Cataluña coa do resto de España no século XIX. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC 		
B8.2. Analizar os sectores económicos e especificar a situación	HEB8.2.1. Explica os efectos económicos das desamortizacións de Mendizábal e Madoz.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	HEB8.2.1. Explica os efectos económicos das desamortizacións de Mendizábal e Madoz.	

HISTORIA DE ESPAÑA 2º BACHARELATO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	C_CLAVE	MÍNIMOS ESIXIBLES	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
herdada, as transformacións de signo liberal e as consecuencias	<ul style="list-style-type: none"> HEB8.2.2. Especifica as causas dos baixos rendementos da agricultura española do século XIX. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 		
	<ul style="list-style-type: none"> HEB8.2.3. Describe a evolución da industria téxtil catalá, a siderurxia e a minaría ao longo do século XIX. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> HEB8.2.3. Describe a evolución da industria téxtil catalá, a siderurxia e a minaría ao longo do século XIX. 	
	<ul style="list-style-type: none"> HEB8.2.4. Compara a revolución industrial española coa dos países máis avanzados de Europa. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC 		
	<ul style="list-style-type: none"> HEB8.2.5. Relaciona as dificultades do transporte e o comercio interior cos condicionamentos xeográficos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC 	<ul style="list-style-type: none"> HEB8.2.5. Relaciona as dificultades do transporte e o comercio interior cos condicionamentos xeográficos. 	
	HEB8.2.6. Explica os obxectivos da rede ferroviaria e as consecuencias da lei xeral de ferrocarrís de 1855.	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	HEB8.2.6. Explica os obxectivos da rede ferroviaria e as consecuencias da lei xeral de ferrocarrís de 1855.	
	<ul style="list-style-type: none"> HEB8.2.7. Compara os apoios, os argumentos e as actuacións de proteccionistas e librecambistas ao longo do século XIX. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC 	<ul style="list-style-type: none"> HEB8.2.7. Compara os apoios, os argumentos e as actuacións de proteccionistas e librecambistas ao longo do século XIX. 	
	<ul style="list-style-type: none"> HEB8.2.8. Explica o proceso que conduciu á unidade monetaria e á banca moderna. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 		

HISTORIA DE ESPAÑA 2º BACHARELATO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	C_CLAVE	MÍNIMOS ESIXIBLES	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
	HEB8.2.9. Explica a reforma Mon-Santillán da Facenda pública e os seus efectos.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 		
	HEB8.2.10. Especifica como os investimentos en España de Francia e de Inglaterra afectaron o modelo de desenvolvemento económico español durante o século XIX	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 		
B9.1. Relacionar o rexeneracionismo xurdido da crise do 98 co revisionismo político dos primeiros gobernos, e especificar as súas actuacións máis importantes.	HEB9.1.1. Define en que consistiu o revisionismo político inicial do reinado de Afonso XIII, e as principais medidas adoptadas.	☐ CCL ☐ CSC	HEB9.1.1. Define en que consistiu o revisionismo político inicial do reinado de Afonso XIII, e as principais medidas adoptadas.	<ul style="list-style-type: none"> • PROBAS ESCRITAS. • TRABALLOS NA AULA VIRTUAL. • PREGUNTAS NA CLASE.
	HEB9.1.2. Representa unha liñado tempo desde 1902 ata 1931, e sitúa nela os principais acontecementos históricos.	☐ CMCCT ☐ CAA ☐ CSC	HEB9.1.2. Representa unha liñado tempo desde 1902 ata 1931, e sitúa nela os principais acontecementos históricos.	
	☐ HEB9.1.3. Elabora un esquema cos factores internos e externos da quebra do sistema político da Restauración.	☐ CCL ☐ CAA	☐ HEB9.1.3. Elabora un esquema cos factores internos e externos da quebra do sistema político da Restauración.	
☐ B9.2. Analizar as causas da quebra do sistema político da Restauración e identificar os factores internos e os externos.	☐ HEB9.2.1. Especifica a evolución das forzas políticas de oposición ao sistema: republicanos e nacionalistas.	☐ CCL ☐ CSC		
	☐ HEB9.2.2. Explica as repercusións da I Guerra Mundial e da Revolución Rusa en España.	☐ CCL ☐ CSC	☐ HEB9.2.2. Explica as repercusións da I Guerra Mundial e da Revolución Rusa en España.	

HISTORIA DE ESPAÑA 2º BACHARELATO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	C_CLAVE	MÍNIMOS ESIXIBLES	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
	☐ HEB9.2.3. Analiza as causas, os principais feitos e as consecuencias da intervención de España en Marrocos entre 1904 e 1927. ☐ HEB9.2.4. Analiza a crise xeral de 1917: as súas causas, manifestacións e consecuencias.	☐ CCL ☐ CSC ☒ CCL	☐ HEB9.2.3. Analiza as causas, os principais feitos e as consecuencias da intervención de España en Marrocos entre 1904 e 1927. ☐ HEB9.2.4. Analiza a crise xeral de 1917: as súas causas, manifestacións e consecuencias.	
☐ B9.3. Explicar a ditadura de Primo de Rivera como solución autoritaria á crise do sistema, e describir as súas características, etapas e actuacións.	☒ HEB9.3.1. Especifica as causas do golpe de estado de Primo de Rivera e os apoios con que contou inicialmente.	☒ CCL ☒ CSC	☒ HEB9.3.1. Especifica as causas do golpe de estado de Primo de Rivera e os apoios con que contou inicialmente.	
	☒ HEB9.3.2. Describe a evolución da ditadura de Primo de Rivera, desde o directorio militar ao directorio civil e o seu remate.	☒ CCL ☒ CSC	☒ HEB9.3.2. Describe a evolución da ditadura de Primo de Rivera, desde o directorio militar ao directorio civil e o seu remate.	
	☒ HEB9.3.3. Explica as causas da caída da monarquía.	☒ CCL ☒ CSC	☒ HEB9.3.3. Explica as causas da caída da monarquía.	
☒ B9.4. Explicar a evolución económica e demográfica no primeiro terzo do século XX, en relación coa situación herdada do século XIX.	☒ HEB9.4.1. Analiza os efectos da I Guerra Mundial sobre a economía española.	☒ CCL ☒ CSC	☒ HEB9.4.1. Analiza os efectos da I Guerra Mundial sobre a economía española.	
	☒ HEB9.4.2. Describe a política económica da ditadura de Primo de Rivera.	☒ CCL ☒ CSC		
	☒ HEB9.4.3. Explica os factores da evolución demográfica de España no primeiro terzo do século XX.	☒ CCL ☒ CSC		
☒ B10.1. Explicar a II República como solución democrática ao afundimento do sistema político da	☒ HEB10.1.1. Explica as causas que levaron á proclamación da II República e relaciona as súas	☒ CCL ☒ CAA ☒ CSC	☒ HEB10.1.1. Explica as causas que levaron á proclamación da II República e relaciona as súas	☒ PROBAS ESCRITAS.

HISTORIA DE ESPAÑA 2º BACHARELATO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	C_CLAVE	MÍNIMOS ESIXIBLES	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
Restauración, enmarcándoa no contexto internacional de crise económica e conflitividade social.	dificultades coa crise económica mundial dos anos 30.		dificultades coa crise económica mundial dos anos 30.	<ul style="list-style-type: none"> • TRABALLOS NA AULA VIRTUAL. • PREGUNTAS NA CLASE.
	• HEB10.1.2. Diferencia as forzas de apoio e oposición á República nos seus comezos, e describe as súas razóns e as principais actuacións.	<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CAA • CSC 	• HEB10.1.2. Diferencia as forzas de apoio e oposición á República nos seus comezos, e describe as súas razóns e as principais actuacións.	
• B10.2. Diferenciar as etapas da República ata o comezo da Guerra Civil, especificando os feitos e as actuacións principais en cada unha.	• HEB10.2.1. Resume as reformas impulsadas durante o bienio reformista da República.	<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CSC 	• HEB10.2.1. Resume as reformas impulsadas durante o bienio reformista da República.	
	• HEB10.2.2. Especifica as características esenciais da Constitución de 1931.	<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CSC 	• HEB10.2.2. Especifica as características esenciais da Constitución de 1931.	
	• HEB10.2.3. Analiza o proxecto de reforma agraria: as súas razóns, o seu desenvolvemento e os seus efectos.	<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CSC 	• HEB10.2.3. Analiza o proxecto de reforma agraria: as súas razóns, o seu desenvolvemento e os seus efectos.	
	• HEB10.2.4. Compara as actuacións do bienio radical-cedista coas do bienio anterior.	<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CSC • CAA 	• HEB10.2.4. Compara as actuacións do bienio radical-cedista coas do bienio anterior.	
	• HEB10.2.5. Describe as causas, o desenvolvemento e as consecuencias da Revolución de Asturias de 1934.	<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CSC 	• HEB10.2.5. Describe as causas, o desenvolvemento e as consecuencias da Revolución de Asturias de 1934.	
	• HEB10.2.6. Explica as causas da formación da Fronte Popular e as actuacións tras o seu triunfo electoral, ata o comezo da guerra.	<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CSC 	• HEB10.2.6. Explica as causas da formación da Fronte Popular e as actuacións tras o seu triunfo electoral, ata o comezo da guerra.	
	• HEB10.3.1. Especifica os antecedentes da Guerra Civil.	<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CSC 	• HEB10.3.1. Especifica os antecedentes da Guerra Civil.	
	• HEB10.3.2. Relaciona a Guerra Civil española co contexto internacional.	<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CAA • CSC 	• HEB10.3.2. Relaciona a Guerra Civil española co contexto internacional.	<ul style="list-style-type: none"> • PROBAS ESCRITAS. • TRABALLOS NA AULA VIRTUAL.
• B10.3. Analizar a Guerra Civil, identificando as súas causas e as consecuencias, a intervención internacional e o curso dos aconte-				

HISTORIA DE ESPAÑA 2º BACHARELATO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	C_CLAVE	MÍNIMOS ESIXIBLES	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
				<ul style="list-style-type: none"> • PREGUNTAS NA CLASE.
	<ul style="list-style-type: none"> • HEB10.3.3. Compara a evolución política e a situación económica dos dous bandos durante a guerra. 	<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CAA • CSC 	<ul style="list-style-type: none"> • HEB10.3.3. Compara a evolución política e a situación económica dos dous bandos durante a guerra. 	
	<ul style="list-style-type: none"> • HEB10.3.4. Especifica os custos humanos e as consecuencias económicas e sociais da guerra. 	<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CSC 	<ul style="list-style-type: none"> • HEB10.3.4. Especifica os custos humanos e as consecuencias económicas e sociais da guerra. 	
	<ul style="list-style-type: none"> • HEB10.3.5. Sintetiza nun esquema as grandes fases da guerra, desde o punto de vista militar. 	<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CSC 	<ul style="list-style-type: none"> • HEB10.3.5. Sintetiza nun esquema as grandes fases da guerra, desde o punto de vista militar. 	
	<ul style="list-style-type: none"> • HEB10.3.6. Representa unha liña do tempo desde 1931 ata 1939, e sitúa nela os principais acontecementos históricos. 	<ul style="list-style-type: none"> • CMCCT • CAA • CSC 	<ul style="list-style-type: none"> • HEB10.3.6. Representa unha liña do tempo desde 1931 ata 1939, e sitúa nela os principais acontecementos históricos. 	
<ul style="list-style-type: none"> • B10.4. Valorar a importancia da Idade de Prata da cultura española, e expor as achegas das xeracións e das figuras máis representativas. 	<ul style="list-style-type: none"> • HEB10.4.1. Procura información de interese (en libros e internet) e elabora unha breve exposición sobre a Idade de Prata da cultura española. 	<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CD • CAA • CSC • CSIEE • CCEC 		
<ul style="list-style-type: none"> • B11.1. Analizar as características do franquismo e a súa evolución no tempo e especificar as transformacións políticas, económicas e sociais que se produciron, en relación 	<ul style="list-style-type: none"> • HEB11.1.1. Elabora un esquema cos grupos ideolóxicos e os apoios sociais do franquismo na súa etapa inicial. 	<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CAA • CSC 		<ul style="list-style-type: none"> • PROBAS ESCRITAS. • TRABALLOS NA AULA VIRTUAL. • PREGUNTAS NA CLASE.
	<ul style="list-style-type: none"> • HEB11.1.2. Diferencia etapas na evolución de España durante o 	<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CAA • CSC 	<ul style="list-style-type: none"> • HEB11.1.2. Diferencia etapas na evolución de España durante o 	

HISTORIA DE ESPAÑA 2º BACHARELATO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	C_CLAVE	MÍNIMOS ESIXIBLES	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
coa cambiante situación internacional.	franquismo, e resume os trazos esenciais de cada unha.		franquismo, e resume os trazos esenciais de cada unha.	
	* HEB11.1.3. Explica a organización política do Estado franquista.	* CCL * CSC		
	* HEB11.1.4. Explica as relacións exteriores, a evolución política e a situación económica de España desde o remate da Guerra Civil ata 1959.	* CCL * CSC	* HEB11.1.4. Explica as relacións exteriores, a evolución política e a situación económica de España desde o remate da Guerra Civil ata 1959.	
	* HEB11.1.5. Explica as relacións exteriores, a evolución política e as transformacións económicas e sociais de España desde 1959 ata 1973.	* CCL * CSC	* HEB11.1.5. Explica as relacións exteriores, a evolución política e as transformacións económicas e sociais de España desde 1959 ata 1973.	
	* HEB11.1.6. Especifica as causas da crise final do franquismo desde 1973.	* CCL * CSC		
	* HEB11.1.7. Relaciona a evolución política do réxime cos cambios que se producen no contexto internacional.	* CCL * CSC * CAA		
	* HEB11.1.8. Explica a política económica do franquismo nas súas etapas e a evolución económica do país.	* CCL * CSC	* HEB11.1.8. Explica a política económica do franquismo nas súas etapas e a evolución económica do país.	
	* HEB11.1.9. Describe as transformacións que experimenta a sociedade española durante os anos do franquismo, así como as súas causas.	* CCL ☑ CSC	* HEB11.1.9. Describe as transformacións que experimenta a sociedade española durante os anos do franquismo, así como as súas causas.	
	* HEB11.1.10. Especifica os grupos de oposición política ao réxime franquista e comenta a súa evolución no tempo.	* CCL * CSC	* HEB11.1.10. Especifica os grupos de oposición política ao réxime franquista e comenta a súa evolución no tempo.	
	* HEB11.1.11. Representa unha liña do tempo desde 1939 ata 1975, e	* CMCCT * CAA		

HISTORIA DE ESPAÑA 2º BACHARELATO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	C_CLAVE	MÍNIMOS ESIXIBLES	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
	sitúa nela os principais acontecementos históricos.	* CSC		
* B11.2. Describir a diversidade cultural do período, distinguindo as súas manifestacións.	* HEB11.2.1. Procura información de interese (en libros e internet) e elabora unha breve exposición sobre a cultura do exilio durante o franquismo.	* CCL CD * CSIEE * CCEC		
* B12.1. Describir as dificultades da transición á democracia desde o franquismo nun contexto de crise económica, e explicar as medidas que permitiron a celebración das primeiras eleccións democráticas	* HEB12.1.1. Explica as alternativas políticas que se propuñan tras a morte de Franco, e quen defendía cada unha.	* CCL * CSC		
	* HEB12.1.2. Describe o papel desempeñado polo Rei durante a transición.	* CCL * CSC		
	* HEB12.1.3. Describe as actuacións impulsadas polo presidente de Goberno Adolfo Suárez para a reforma política do réxime franquista: lei para a reforma política de 1976, lei de amnistía de 1977, etc.	* CCL * CSC	* HEB12.1.3. Describe as actuacións impulsadas polo presidente de Goberno Adolfo Suárez para a reforma política do réxime franquista: lei para a reforma política de 1976, lei de amnistía de 1977, etc.	
	* HEB12.1.4. Explica as causas e os obxectivos dos Pactos da Moncloa.	* CCL * CSC		
* B12.2. Caracterizar o novo modelo de Estado democrático establecido na Constitución de 1978, especificando as actuacións previas encamiñadas a alcanzar o máis amplo acordo social e político.	* HEB12.2.1. Explica o proceso de elaboración e aprobación da Constitución de 1978 e as súas características esenciais.	* CCL * CSC	* HEB12.1.3. Describe as actuacións impulsadas polo presidente de Goberno Adolfo Suárez para a reforma política do réxime franquista: lei para a reforma política de 1976, lei de amnistía de 1977, etc.	
	* HEB12.2.2. Describe como se estableceron as preautonomías de Cataluña e o País Vasco.	* CCL * CSC		
* B12.3. Analizar a evolución económica, social e política de España desde o primeiro Goberno	* HEB12.3.1. Elabora un esquema coas etapas políticas desde 1979 ata a actualidade, segundo o	* CCL * CAA	* HEB12.3.1. Elabora un esquema coas etapas políticas desde 1979 ata a actualidade, segundo o	

HISTORIA DE ESPAÑA 2º BACHARELATO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	C_CLAVE	MÍNIMOS ESIXIBLES	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
constitucional de 1979 ata a aguda crise económica iniciada en 2008, sinalando as ameazas máis salientables ás que se enfronta e os efectos da plena integración en Europa.	partido no poder, e sinala os principais acontecementos de cada unha delas.	<ul style="list-style-type: none"> • CSC 	partido no poder, e sinala os principais acontecementos de cada unha delas.	
	• HEB12.3.2. Comenta os feitos máis salientables do proceso de integración en Europa e as consecuencias para España desta integración.	<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CAA • CSC 	• HEB12.3.2. Comenta os feitos máis salientables do proceso de integración en Europa e as consecuencias para España desta integración.	
	• HEB12.3.3. Analiza a evolución económica e social de España desde a segunda crise do petróleo en 1979 ata o comezo da crise financeira mundial de 2008.	<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CSC 		
	• HEB12.3.4. Analiza o impacto da ameaza terrorista sobre a normalización democrática de España, describe a xénese e evolución das organizacións terroristas que actuaron desde a transición democrática ata os nosos días (ETA, GRAPO, etc.) e reflexiona sobre outros temas relacionados: a cidadanía ameazada, os movementos asociativos de vítimas, a mediación en conflitos, etc.	<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CSC 		
	• HEB12.3.5. Representa unha liña do tempo desde 1975 ata os nosos días, e sitúa nela os principais acontecementos históricos.	<ul style="list-style-type: none"> • CMCCT • CAA • CSC 		
• B12.4. Resumir o papel de España no mundo actual, especificando a súa posición na Unión Europea e as súas relacións con outros ámbitos xeopolíticos.	• HEB12.4.1. Explica a posición e o papel da España actual na Unión Europea e no mundo.	<ul style="list-style-type: none"> • CCL • CSC 		

TÁBOA 2 ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE

HISTORIA DE ESPAÑA 2º BACHARELATO				
BLOQUE	OBX.	CONTIDOS	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	TEMP.
Bloque 0: Como se escribe a Historia. Criterios comúns	* d * e * g * h * i * l m	* B0.1. Método histórico. Fontes e perspectivas		
	* d * e * h * i * l	* B0.2. Análise e comentario de fontes.		
	* h * i * l	* B0.3. Utilidade das fontes.		
	* d * e * h	* B0.4. Mapas e liñas do tempo.	. Representa unha liña do tempo situando nunha ringleira os principais acontecementos relativos a determinados feitos ou procesos históricos	1

HISTORIA DE ESPAÑA 2º BACHARELATO				
BLOQUE	OBX.	CONTIDOS	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	TEMP.
	<ul style="list-style-type: none"> * i * l 			
Bloque 1. A Península Ibérica desde os primeiros humanos ata a desaparición da monarquía Visigoda (711)	<ul style="list-style-type: none"> * d * e * h * i * l * n * p 	* B1.1. Da prehistoria á monarquía visigoda: prehistoria (evolución do Paleolítico ao Neolítico; pintura cantábrica e levantina; importancia da metalurxia); configuración das áreas celta e ibérica (Tartessos, indoeuropeos e colonizadores orientais; cultura castrexa); Hispania romana (conquista e romanización da Península; legado cultural romano; exemplo galego); monarquía visigoda (ruralización da economía; poder da Igrexa e a nobreza).	Comentario dun texto histórico referido a romanización.	4
Bloque 2. A Idade Media: tres culturas e un mapa político en constante cambio (711-1474)	<ul style="list-style-type: none"> * d * e * h * i * n 	* B2.1. Al-Andalus: conquista musulmá da Península; evolución política de Al-Andalus; revitalización económica e urbana; estrutura social; relixión, cultura e arte.	Comentario de mapas de Al-Andalus	1
	<ul style="list-style-type: none"> * d * e * h * i * p 	* B2.2. Os reinos cristiáns do século XIII ao XV: evolución política; nacemento das Cortes. Os reinos cristiáns na baixa Idade Media (séculos XIV e XV); diferente evolución e organización política das coroas de Castela, Aragón e Navarra. Proceso de reconquista e repoboación.	Mapa de fases da Reconquista. Texto de Fuero repoboador.	2
	<ul style="list-style-type: none"> * d * e * h * i * p 	* B2.3. Os reinos cristiáns na Idade Media: réxime señorial e sociedade estamental. Tensións sociais.		
	<ul style="list-style-type: none"> * d * e * h * i * p 	* B2.4. Os reinos cristiáns na Idade Media: do estancamento á expansión económica. Crises agraria e demográfica.	Gráficas da crise económica e de poboación.	1
	<ul style="list-style-type: none"> * d * e * g 	* B2.5. O Camiño de Santiago. Unha cultura plural: cristiáns, musulmáns e xudeus. Manifestacións artísticas.	Mapa do camiño. Fragmentos do Códice Calixtino.	0,5

HISTORIA DE ESPAÑA 2º BACHARELATO				
BLOQUE	OBX.	CONTIDOS	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	TEMP.
	<ul style="list-style-type: none"> * h * m * n * p 			
Bloque 3. A formación da monarquía hispánica e a súa expansión mundial (1474-1700)	<ul style="list-style-type: none"> * d * e * h * i * p 	* B3.1. Os Reis Católicos: unión dinástica de Castela e Aragón; reorganización do Estado; política relixiosa; conquista de Granada; descuberta de América; incorporación de Navarra; relacións con Portugal.	Mapas e textos da época.	3
	<ul style="list-style-type: none"> * d * e * h * i 	* B3.2. Auxe do Imperio no século XVI: dominios de Carlos I e de Filipe II; modelo político dos Austrias; conflitos internos; conflitos relixiosos no seo do Imperio; conflitos exteriores; exploración e colonización de América e do Pacífico; política económica respecto a América; a revolución dos prezos e o custo do Imperio.	Textos sobre as guerras de relixión.	1
	<ul style="list-style-type: none"> * d * e * h * i 	* B3.3. Crise e decadencia do Imperio no século XVII: os validos; expulsión dos mouriscos; proxectos de reforma de Olivares; guerra dos Trinta Anos e perda da hexemonía en Europa en favor de Francia; rebelións de Cataluña e Portugal en 1640; Carlos II e o problema sucesorio; crise demográfica e económica.	Carta de Olivares a Felipe IV.	2
	<ul style="list-style-type: none"> * d * e * g * h * i * m * n * p 	* B3.4. Século de Ouro español: do Humanismo á Contrarreforma; Renacemento e Barroco na literatura e na arte.		1
Bloque 4. España na órbita francesa: o reformismo dos primeiros Borbóns (1700-1788)	<ul style="list-style-type: none"> * d * e * h 	* B4.1. Cambio dinástico e Guerra de Sucesión: unha contenda civil e europea; a Paz de Utrecht e o novo equilibrio europeo; os pactos DE FAMILIA CON Francia.	Mapa do resultado da Guerra de Sucesión.	1

HISTORIA DE ESPAÑA 2º BACHARELATO				
BLOQUE	OBX.	CONTIDOS	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	TEMP.
	<ul style="list-style-type: none"> * d * e * h * i * p 	* B4.2. Reformas institucionais: novo modelo de Estado; Administración en América; Facenda Real; relacións Igrexa-Estado.	Textos históricos da época.	0,5
	<ul style="list-style-type: none"> * d * e * h * i * m * p 	* B4.3. Economía e política económica: recuperación demográfica; problemas da agricultura, a industria e o comercio; liberalización do comercio con América.	Gráficas do comercio con América no século XVIII	1
	<ul style="list-style-type: none"> * d * e * h * i * m * p 	* B4.4. Engalaxe económica de Cataluña. Estancamento económico de Galicia.		0,5
	<ul style="list-style-type: none"> * d * e * h * i * p 	* B4.5. A Ilustración en España e Galicia: proxectistas, anovadores e ilustrados; despotismo ilustrado; novo concepto de educación; Sociedades Económicas de Amigos do País; prensa periódica.	Textos de ilustrados: Jovellanos, Feijóo, etc.	1
Bloque 5. A crise do Antigo Réxime (1788-1833): Liberalismo fronte a Absolutismo	<ul style="list-style-type: none"> * d * e * h * i * p 	* B5.1. Impacto da Revolución Francesa: relacións entre España e Francia; Guerra da Independencia.	Textos históricos.	3
	<ul style="list-style-type: none"> * a * d * e * h * i 	* B5.2. Primeiro intento de revolución liberal, Cortes de Cádiz e Constitución de 1812.	Comentario da Constitución de Cádiz.	3

HISTORIA DE ESPAÑA 2º BACHARELATO				
BLOQUE	OBX.	CONTIDOS	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	TEMP.
	* p			
	* d * e * h * i * p	* B5.3. Reinado de Fernando VII: restauración do absolutismo; trienio liberal; reacción absolutista.	Textos da época: Decreto de 4 de maio de 1814, etc.	4
	* d * e * h * i	* B5.4. Emancipación da América española: protagonismo crioulo; fases do proceso; repercusións para España.	Gráficas e mapas sobre a independencia americana e o seu impacto en España.	0,5
	* d * e * g * h * i * l * m * n	* B5.5. A obra de Goya como testemuño da época.	Análise dos cadros e gravados de Goya adicados a guerra e a familia real.	0,5
Bloque 6. A conflictiva construción do Estado liberal (1833-1874)	* d * e * h * i * p	* B6.1. O carlismo como derradeiro bastión absolutista: ideario e apoios sociais; as dúas primeiras guerras carlistas.	Texto sobre o carlismo.	2
	* d * e * h * i * p	* B6.2. Triunfo e consolidación do liberalismo no reinado de Isabel II: primeiros partidos políticos; protagonismo político dos militares; lexislación económica de signo liberal; nova sociedade de clases.	Traballo sobre o papel dos militares a partir de textos.	4
	* d * e * h * i	* B6.3. Proceso constitucional.	Textos constitucionais.	1

HISTORIA DE ESPAÑA 2º BACHARELATO				
BLOQUE	OBX.	CONTIDOS	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	TEMP.
	<ul style="list-style-type: none"> * d * e * h * i * p 	<ul style="list-style-type: none"> * B6.4. Sexenio Democrático: revolución de 1868 e caída da monarquía isabelina; procura de alternativas políticas e monarquía de Amadeo I; primeira República; guerra de Cuba, terceira guerra carlista e insurrección cantonal. 	Textos da época.	5
	<ul style="list-style-type: none"> * c * d 	<ul style="list-style-type: none"> * B6.5. Inicios do movemento obreiro español: condicións de vida da poboación obreira e labrega; a Asociación Internacional de Traballadores e o xurdimento das correntes anarquista e socialista. 	Textos da época.	2
Bloque 7. A Restauración Borbónica: implantación e afianzamento dun novo sistema político (1874-1902)	<ul style="list-style-type: none"> * d * e * h * i * p 	<ul style="list-style-type: none"> * B7.1. Teoría e realidade do sistema canovista: inspiración no modelo inglés; a Constitución de 1876 e o bipartidismo; quenda de partidos, caciquismo e fraude electoral. 	Constitución de 1876. Manifesto de Sandhurst. Imaxes da prensa do momento.	4
	<ul style="list-style-type: none"> * d * e * h * i * p 	<ul style="list-style-type: none"> * B7.2. Oposición ao sistema: catalanismo, nacionalismo vasco, rexionalismo galego e movemento obreiro. 	Textos de Sabino Arana, Almirall e Murguía.	3
	<ul style="list-style-type: none"> * d * e * h * i * p 	<ul style="list-style-type: none"> * B7.3. Éxitos políticos: estabilidade e consolidación do poder civil; liquidación do problema carlista; solución temporal do problema de Cuba. 	Textos da época.	0,5
	<ul style="list-style-type: none"> * d * e * h * i 	<ul style="list-style-type: none"> * B7.4. Perda das derradeiras colonias e crise de 1898: guerra de Cuba e con Estados Unidos; Tratado de París; rexeneracionismo. 	Fotos históricas da guerra de Cuba. Textos sobre o impacto da guerra. Táboa sobre o impacto económico da perda de Cuba.	3
Bloque 8. Continuidade e transformacións económicas no século XIX: un desenvolvemento insuficiente	<ul style="list-style-type: none"> * d * e * h * i 	<ul style="list-style-type: none"> * B8.1. Lento crecemento da poboación: mantemento dun réxime demográfico antigo; excepción de Cataluña. 	Gráficas.	

HISTORIA DE ESPAÑA 2º BACHARELATO				
BLOQUE	OBX.	CONTIDOS	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	TEMP.
	<ul style="list-style-type: none"> * l * p 			
	<ul style="list-style-type: none"> * d * e * h * i 	<ul style="list-style-type: none"> * B8.2. Economía española no XIX: agricultura protexida e estancada (efectos das desamortizacións; baixos rendementos); deficiente industrialización (industria téxtil catalá, siderurxia e a minaría); dificultades dos transportes (condicionamentos xeográficos; rede de ferrocarrís); comercio (proteccionismo fronte a librecambismo); finanzas (a peseta como unidade monetaria; desenvolvemento da banca moderna; problemas da Facenda; investimentos estranxeiros. O caso galego. 	Textos sobre librecambio e proteccionismo. Imaxes e mapas da rede ferroviaria.	3
Bloque 9. A crise do sistema da Restauración e a caída da monarquía (1902-1931)	<ul style="list-style-type: none"> * d * e * h * i * p 	<ul style="list-style-type: none"> * B9.1. Intentos de modernización do sistema: revisionismo político dos primeiros gobernos de Afonso XIII; oposición de republicanos e nacionalistas cataláns, vascos, galegos e andaluces. 	Comentario de textos históricos.	2
	<ul style="list-style-type: none"> * d * e * h * i 	<ul style="list-style-type: none"> * B9.2. Quebra do sistema: impacto dos acontecementos exteriores (intervención en Marrocos; I Guerra Mundial; Revolución Rusa); crecente axitación social (Semana Tráxica de Barcelona; crise xeral de 1917; "trienio bolchevique" en Andalucía). 	Comentario de textos históricos. Hemeroteca dixital. Lectura de artigos de xornais.	4
	<ul style="list-style-type: none"> * d * e * h * i 	<ul style="list-style-type: none"> * B9.3. Ditadura de Primo de Rivera: directorio militar e directorio civil; remate da guerra de Marrocos; caída da ditadura; afundimento da monarquía. 	Comentario de textos históricos.	3

HISTORIA DE ESPAÑA 2º BACHARELATO				
BLOQUE	OBX.	CONTIDOS	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	TEMP.
	<ul style="list-style-type: none"> * d * e * h * i * p 	<ul style="list-style-type: none"> * B9.4. Crecemento económico e cambios demográficos no primeiro terzo do século: efectos da Guerra Mundial na economía española; intervencionismo estatal da ditadura; transición ao réxime demográfico moderno; movementos migratorios; transvasamento de poboación da agricultura á industria. 	Comentario de gráficas e táboas.	1
Bloque 10. A II República. A Guerra Civil nun contexto de crise internacional (1931-1939)	<ul style="list-style-type: none"> * d * e * h * i 	<ul style="list-style-type: none"> * B10.1. A II República como solución democrática ao afundimento do sistema da Restauración. 	Comentario de textos e fotografías históricas.	1
	<ul style="list-style-type: none"> * a * b * d * e * h * i * p 	<ul style="list-style-type: none"> * B10.2. Evolución política durante a II República: bienio reformista (Constitución de 1931; política de reformas; Estatuto de Cataluña; forzas de oposición á República); bienio radical-cedista (política restauradora e radicalización popular; revolución de Asturias); Fronte Popular (primeiras actuacións do Goberno; preparación do golpe militar). 	Búsqueda na hemeroteca dixital de noticias relacionadas.	6
	<ul style="list-style-type: none"> * b * d * e * h 	<ul style="list-style-type: none"> * B10.3. Guerra Civil: sublevación e desenvolvemento da guerra; dimensión internacional do conflito; evolución das dúas zonas; consecuencias da guerra. 	Lectura de textos. Documentais. Mapas.	6
	<ul style="list-style-type: none"> * d * e * g * h * i * m * n * p 	<ul style="list-style-type: none"> * B10.4. Idade de Prata da cultura española: da xeración do 98 á do 36. 	Lectura dalgunha obra da xeración do 98.	0,5
Bloque 11. A ditadura franquista (1939-1975)	<ul style="list-style-type: none"> * b * c * d 	<ul style="list-style-type: none"> * B11.1. Características e evolución do franquismo: postguerra (grupos ideolóxicos e apoios sociais do franquismo; oscilantes relacións co exterior; configuración política do novo Estado; represión política; autarquía 	Visionado de documental sobre o final do franquismo e o inicio da Transición.	4

HISTORIA DE ESPAÑA 2º BACHARELATO				
BLOQUE	OBX.	CONTIDOS	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	TEMP.
		económica); anos do "desenvolvemento" (plans de desenvolvemento e o crecemento económico; transformacións sociais; reafirmación política do réxime; política exterior; crecente oposición ao franquismo); fin do franquismo (inestabilidade política; dificultades exteriores; efectos da crise económica internacional de 1973).		
	<ul style="list-style-type: none"> * b * d * e * g * h * i * m * p 	* B11.2. Cultura española durante o franquismo: cultura oficial; cultura do exilio; cultura interior á marxe do sistema.	Visionado de obras representativas.	0,5
Bloque 12. Normalización democrática de España e integración en Europa (desde 1975)	<ul style="list-style-type: none"> * a * b * d * e * h * i * p 	* B12.1. Transición á democracia: crise económica mundial; alternativas políticas ao franquismo, continuísmo, reforma ou ruptura; o papel do Rei; a lei para a reforma política; primeiras eleccións democráticas.	Comentario do texto da Lei de Reforma Política.	1
	<ul style="list-style-type: none"> * a * b * c * d * e * h * i * p 	* B12.2. Período constituínte: Pactos da Moncloa; preautonomías de Cataluña e o País Vasco; Constitución de 1978 e Estado das autonomías. O caso de Galicia.	Documentais sobre os acontecementos.	0,5
	<ul style="list-style-type: none"> * a * b * c * d 	* B12.3. Gobernos constitucionais: problema do terrorismo; golpe de Estado frustrado de 1981; ingreso na OTAN; plena integración en Europa.	Búsqueda na hemeroteca dixital de noticias relacionadas.	0,5

HISTORIA DE ESPAÑA 2º BACHARELATO				
BLOQUE	OBX.	CONTIDOS	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	TEMP.
	* e * h * i			
	* a * b * d * e * h	* B12.4. Papel de España no mundo actual.	Búsqueda na prensa dixital.	1

RESUMO DA TEMPORALIZACIÓN:

bloque 1	2	3	2	4	4	4	5	5	5	5	6	7	8	9	10
Tema1 libro	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
10	8	10	8	7	6	8	9	9	8	8	8	8	7	7	9
ATA VACACIÓN DE NADAL					ATA SEMANA SANTA					Ata XUÑO					

TOTAL SESIÓN 130

CRITERIOS METODOLÓXICOS

En relación co exposto anteriormente, a proposta didáctica de Historia de España elaborouse de acordo cos criterios metodolóxicos seguintes:

- Adaptación ás características do alumnado de Bacharelato, ofrecendo actividades diversificadas de acordo coas capacidades intelectuais propias da etapa.
- Autonomía: facilitar a capacidade do alumnado para aprender por si mesmo.
- Actividade: fomentar a participación do alumnado na dinámica xeral da aula, combinando estratexias que propicien a individualización con outras que fomenten a socialización.
- Motivación: procurar espertar o interese do alumnado pola aprendizaxe que se lle propón.
- Integración e interdisciplinidade: presentar os contidos cunha estrutura clara, formulando as interrelacións entre os contidos da Xeografía e os doutras disciplinas da área de Ciencias Sociais ou doutras áreas.
- Rigor científico e desenvolvemento de capacidades intelectuais de certo nivel (analíticas, explicativas e interpretativas).
- Funcionalidade: fomentar a proxección práctica dos contidos e a súa aplicación ao contorno, co fin de asegurar a funcionalidade das aprendizaxes en dous sentidos: o desenvolvemento de capacidades para posteriores adquisicións e a súa aplicación na vida cotiá.

Dúas son as estratexias que se empregarán na asignatura:

a) As estratexias expositivas

Presentan ao alumnado, oralmente ou mediante textos, un coñecemento xa elaborado que debe asimilar. Resultan axeitadas para as formulacións introdutorias e panorámicas, e para ensinar feitos e conceptos, especialmente aqueles máis abstractos e teóricos, que dificilmente o alumnado pode alcanzar só con axudas indirectas.

Non obstante, resulta moi conveniente que estas estratexias se acompañen da realización por parte do alumnado de actividades ou traballos complementarios de aplicación ou indagación que posibiliten o engarzamento dos novos coñecementos cos que xa posúe.

b) As estratexias de indagación

Presentan ao alumnado unha serie de materiais en bruto que debe estruturar, seguindo unhas pautas de actuación. Trátase de enfrontalo a situacións problemáticas nas que debe poñer en práctica e utilizar reflexivamente conceptos, procedementos e actitudes para así adquirilos de forma consistente.

OS MATERIAIS CURRICULARES

Os materiais curriculares que poden empregarse en Historia de España son de diferente tipo:

- a) Materiais escritos: libro de texto de Historia de España do alumnado para 2.º de Bacharelato, libros de consulta, monografías, documentos gráficos, icónicos e cartográficos. Dentro deles darase un papel relevante á prensa periódica, como elemento actualizador de importantes cuestións de carácter social, cos obxectivos de inculcarlle ao alumnado o hábito da súa lectura e a capacidade de analizar informacións diferentes e contraditorias sobre os mesmos feitos.
- b) Materiais visuais e audiovisuais: presentacións de diapositivas, vídeos, fotografías, etc. Débense programar e estruturar co máximo rigor para que o alumnado non quede só no puramente fenomenolóxico.
- c) O ordenador : resultan de grande utilidade para o traballo dos procedementos de busca e tratamento da información.
- d) Páxinas web. Utilizaremos unha vez por semana os ordenadores para búsqueda e tratamento de información e realización de traballos. Será de moita utilidade a páxina web do IES As Fontiñas na súa Aula Virtual.

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

A base serán as probas escritas.O alumnado realizará polo menos un exame por avaliación. Na aula virtual realizaránse exercicios prácticos dos temas. E na aula o profesor planteará cuestións sobre o tema que se está a tratar.

- Valorarase a claridade expositiva e a corrección ortográfica.
- Valorarase o dominio do vocabulario propio da Historia.
- Valorarase tamén a atención, interese e participación na clase.

a) Criterios de cualificación:

- Exámes.
- Realización dos diferentes traballos: composición de textos sobre os diferentes temas, realización de mapas conceptuais e eixos cronolóxicos.

- Intervencións en clase.

Actividades de recuperación:

- Avaliación continua, acumulativa en canto os contidos, sistema que obriga o alumnado a manter o contacto coa materia vista na primeira avaliación, que resulta fundamental para esta asignatura.

A nota final, virá dada pola media das tres avaliacións; o profesor valorará a actitude mostrada polo alumno ao longo do curso: puntualidade, asistencia, participación, esforzo, etc.

A nota terá en conta a capacidade do alumno na realización da composición do texto histórico, coas características explicadas no apartado anterior. O alumno deberá demostrar ó longo do curso que é capaz de realizar este tipo de redacción. Deberá comprender os textos que lle sexan subministrados e ser capaz de elaborar una redacción na que demostre, ademais desa comprensión, a capacidade de narrar de xeito comprensible, utilizando un vocabulario axeitado e con precisión temporal.

Nos exames das sucesivas avaliacións o alumno manexará os coñecementos adquiridos na avaliación previa, aumentando, deste xeito, tanto os contidos coma os instrumentos analíticos que deberá utilizar. Unha nota media final de 5 é necesaria para ser declarado apto. Nos exames non está permitido ningún material de apoio; a copia durante o exame suporá o suspenso coa nota de 0 dese exame.

INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE

Co fin de promover a reflexión docente e a autoavaliación da práctica docente empregaranse ferramentas para a avaliación do proceso de ensino ao rematar cada trimestre para recoller as melloras que se realizarán no seguinte.

Nesta primeira fase de aplicación da LOMCE só faremos un seguimento entre a planificación temporal prevista Nesta programación e a real para coñecer en que medida cumprimos o previsto e se chegamos a traballar todos os estándares. Ademais, será de utilidade analizar as causas das posibles desviacións que se atopan e propoñer medidas para corrixir estas desviacións.

Hai que ter en conta que na análise das causas das desviacións podemos atopar outras cuestións que poden ter afectado e que se engadirán no futuro á ferramenta para a avaliación do proceso de ensino.

MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E A ATENCIÓN DA DIVERSIDADE

Un dos principios básicos que debe en conta a intervención educativa é o da individualización, consistente en que o sistema educativo ofrezca a cada estudante a axuda pedagóxica necesaria en función das súas motivacións, intereses e capacidades de aprendizaxe. De aí xorde a necesidade de atender á diversidade.

No Bacharelato, etapa na que as diferenzas persoais en capacidades específicas, motivación e intereses adoitan estar bastante definidas, a organización do ensino permite que os propios alumnos e alumnas resolvan esta diversidade mediante a elección de modalidades e optativas. Non obstante, intereses, motivacións, capacidades e estilos de aprendizaxe que os alumnos e as alumnas manifestan.

É preciso, daquela, ter en conta os estilos diferentes de aprendizaxe do alumnado e adoptar as medidas oportunas para afrontar esta diversidade. Hai estudantes reflexivos (detéñense na análise dun problema) e estudantes impulsivos (responden moi rapidamente); estudantes analíticos (pasan lentamente das partes ao todo) e estudantes sintéticos (abordan o tema desde a globalidade); uns traballan durante períodos longos e outros necesitan descansos; algúns necesitan ser reforzados continuamente e outros non; hai os que prefiren traballar sós e hainos que prefiren traballar en pequeno ou gran grupo. Dar resposta a esta diversidade non é tarefa doada, pero si necesaria, pois a intención última de todo proceso educativo é lograr que os alumnos e as alumnas alcancen os obxectivos propostos.

Así, o tratamento á diversidade na materia Historia de España de segundo de Bacharelato acométese desde dúas vías:

- A atención á diversidade na programación dos contidos, presentándoos en dous niveis: a información xeral e a información básica, que se tratará mediante resaltes en grosa, esquemas, resumos, etc.
- A atención á diversidade na programación das actividades. A variedade e a abundancia de actividades con distinto nivel de dificultade permiten a adaptación ás diversas capacidades, intereses e motivacións do alumnado. O nivel de dificultade pode apreciarse no propio enunciado da actividade: localiza, define, analiza, compara, comenta, consulta, descubre, recolle información, sintetiza, aplica, etc. A maioría das propostas corresponde a un nivel de dificultade medio ou medio-alto, o máis apropiado para un segundo curso de Bacharelato.

DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS INDIVIDUAIS OU COLECTIVAS QUE SE PODEN ADOPTAR COMO CONSECUENCIA DOS RESULTADOS

Dado que o alumnado que cursa Historia de España 2.º Bacharelato xa traballou partes desta materia en cursos anteriores, pódese facer unha proba inicial. Hai que ter en conta as diferencias entre os alumnos que proveñen do Bacharelato de Humanidades e Ciencias sociais e os de Ciencias. Estes non traballaron a Historia do Mundo Contemporáneo o curso anterior. Aínda así, pódense considerar os coñecementos que teñen dos anos anteriores coma escasos e únicamente haberá diferencias entre os bacharelatos na práctica do comentario de texto, que deberá ser suplida nos momentos iniciais a través do traballo específico con texto da Aula Virtual.

ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES.

Non hai programadas en principio actividades extraescolares. Se durante o curso se ofertase alguna interesante, estudaríase a posibilidade de acudir.

MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA

Ao rematar o curso faremos unha revisión da programación en función dos resultados académicos.

En primeiro lugar, debemos estudar os resultados académicos acadados polo noso. A continuación, analizaremos as causas deses resultados tratando de detectar os puntos da programación que se deben revisar, se fose o caso.

Finalmente, decidiremos as medidas que tomaremos para mellorar eses resultados indicando que aspectos da programación se cambiarán. Pode suceder que as medidas correctoras non afecten á programación didáctica senón á programación de aula, caso no que se indicará e concretará como se vai modificar a práctica docente e a metodoloxía.

Contenido

HISTORIA DE ESPAÑA.....	1
OBXECTIVOS XERAIS PARA A MATERIA DE HISTORIA DE ESPAÑA	1
COMO CONTRIBÚE A MATERIA Á CONSECUCIÓN DAS COMPETENCIAS CLAVE?	1
CRITERIOS PARA A SECUENCIACIÓN.....	2
CONCRECIÓN PARA ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE, SECUENCIACIÓN E CONTIDOS MÍNIMOS.	3
TÁBOA 1. MÍNIMOS ESIXIBLES.....	3
TÁBOA 2 ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE.....	28
RESUMO DA TEMPORALIZACIÓN:	37
CRITERIOS METODOLÓXICOS	37
OS MATERIAIS CURRICULARES.....	39
INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN	39
INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE	40
MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E A ATENCIÓN DA DIVERSIDADE	41
DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS INDIVIDUAIS OU COLECTIVAS QUE SE PODEN ADOPTAR COMO CONSECUCIONA DOS RESULTADOS	41
ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES.....	42
MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA	42